

Hajj-riterna i ordning och i detalj

Innehåll

- Hajj-riterna och förberedelserna
- Förberedelser inför hajj
- Hajj-riterna i ordning och förklaring
- Ihram och tawaf
- Ihram
- Tawaf
- Ståendet på ‘Arafat och al-Mash‘ar al-Haram
- al-Mash‘ar al-Haram
- Lösning från ihram, slakt och klippning
- Lösning från ihram
- Slakt
- Klippning
- Hajj-plikter
- Vanliga frågor

I denna artikel tar vi dig med på en spännande upptäcktsresa genom hajj-riterna, steg för steg, och vi presenterar allt du behöver veta om denna välsignade resa.

Vi börjar från ögonblicket av ihram till ögonblicket av avskedståget (tawaf al-wada‘), och vi förklarar betydelsen av varje pelare i hajj och hur den

utförs på rätt sätt.

Om du funderar på att utföra hajj, eller om du vill lära dig mer om denna stora gudstjänst, är denna artikel för dig. Förbered dig på att lära känna en av de största handlingarna som för människan närmare sin Herre och lämnar ett djupt avtryck i själ och hjärta.

Hajj-riterna och förberedelserna

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ ﴿١٩٧﴾ [al-Baqarah: 197]

Hajj kräver goda förberedelser innan resan till de heliga platserna. Pilgrimen måste ta hänsyn till flera saker som hjälper honom att utföra riterna bättre, bekvämare och säkrare.

Pilgrimen måste vara redo att hantera tawaf, trängsel och olika arrangemang på platsen, och visa tålmod, visdom och hängivenhet i att hjälpa andra pilgrimer.

Han bör minnas att hajj är en stor gudstjänst som kräver god förberedelse samt psykisk och fysisk beredskap för att uppnå bästa resultat och belöning från Allah, den Allsmäktige.

Förberedelser inför hajj

Det finns några punkter som pilgrimer bör ta hänsyn till för att få största möjliga nytta av hajj-resan:

- **Tawakkul (tillit till Allah):** genom att ta med sig det man behöver. En grupp från Jemen reste till hajj utan proviant och sade: "Vi går till Allahs hus, och Allah kommer att försörja oss." Då uppenbarades versen: ﴿وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى﴾ Detta är sann tawakkul: att ta alla materiella orsaker och sedan överlämna saken till Allah.
- **Kunskap:** att känna till hajj-riterna med deras plikter, sunnor och regler. Profeten ﷺ sade att vi ska ta våra riter från hans handlingar i avskedshajj.
- **Att söka halal:** Pilgrimen får inte resa till hajj med förbjudna pengar.
- **Skulder:** Skuld som är avbetalad är inget hinder, men om skulden är omedelbar måste man be om tillstånd från långgivaren.

- **Avsikt att kämpa mot sin egen själ:** att kontrollera sig från tre saker:
 - *rafath* (sexuella handlingar och prat),
 - *fusuq* (synder som skvaller, förtal m.m.),
 - *jidal* (meningslöst gräl). Hajj är en träningsmöjlighet för självdisciplin.
- **Testamente:** enligt profetens ﷺ rekommendation.
- **Godt sällskap:** välj en bra grupp och goda följeslagare som påminner dig om Allah och inte distraherar dig med världsliga saker.

Hajj-riterna i ordning och förklaring

Hajj-riterna är de handlingar som pilgrimer utför under sin resa till Mecka. De är följande:

- **Ihram:** början av hajj, med avsikt, talbiya och inträde i ihram-tillståndet.
- **Tawaf:** sju varv runt Ka'ba.
- **Sa'y:** sju gånger mellan Safa och Marwa, till minne av Hajar.
- **Ståendet på 'Arafat:** från middag till solnedgång den 9:e Dhu al-Hijja — hajjens viktigaste pelare.
- **Ramy al-Jamarat:** kastandet av stenarna på de tre pelarna, till minne av Ibrahims handling.
- **Slakt:** slakt av offret den 10:e Dhu al-Hijja.
- **Rakning eller klippning:** symbol för att lämna världsliga band.
- **Avskedståget (tawaf al-wada':)** sista tawaf innan man lämnar Mecka.

Ihram och tawaf

Ihram

Ihram är den faktiska början av hajj. Det omfattar:

- avsikt
- talbiya
- att lämna vanliga kläder
- att gå in i ett tillstånd av ödmjukhet och lydnad

Det är inte kläderna som är ihram, utan **tillståndet**.

Den som passerar miqat utan ihram har begått en överträdelse och måste

ge en kompensation (fidyah).

Ihram är en av de viktigaste riterna eftersom den innebär:

- andlig förberedelse
- ödmjukhet
- avstånd från handlingar som strider mot ihram

Ihram sker från bestämda miqat-platser och pilgrimen måste följa dess regler och undvika förbjudna handlingar.

Tawaf

Allah säger: ﴿وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ﴾ [al-Hajj: 29]

Tawaf är att gå runt den ädla Ka'ba **moturs**.

- Tawaf börjar vid **den svarta stenen** och avslutas på samma plats efter **sju varv** runt Ka'ba.
- När du ser den heliga Ka'ba bör du säga: **"O Allah, öka detta hus i ära, storhet, upphöjdhet, vördnad och trygghet. Och öka dem som hedrar det genom hajj eller 'umra i ära, upphöjdhet, storhet och godhet."**

När du går in i Masjid al-Haram ska du gå in med **höger fot** och säga: **"I Allahs namn, och fred och välsignelser över Allahs sändebud. O Allah, förlåt mina synder och öppna för mig portarna till Din barmhärtighet."**

Sedan går du till den svarta stenen för att börja tawaf.

- Du tar emot stenen med **höger hand** och kysser den.
- Om det är trångt räcker det att röra vid den med handen eller en stav — utan att kyssa den.
- Du får **inte** skada pilgrimer i trängseln.
- Du håller Ka'ba på din **vänstra sida** och gör **idtiba'** (öppnar höger axel i rida'en).
- Varje gång du når den svarta stenen säger du: **"I Allahs namn, Allah är störst."**

Under tawaf kan du:

- åkalla Allah

- be om förlåtelse
- läsa Koranen
- be vad du vill

Det finns **inga bestämda böner** för varje varv.

När du avslutat tawaf går du till **Maqam Ibrahim** och ber **två rak'a** bakom det. Du kan läsa:

- *"Qul ya ayyuha l-kafirun"* i första rak'a
- *"Qul huwa Allahu ahad"* i andra

eller vilken sura du vill.

Sedan går du till **Zamzam**, dricker av det och tackar Allah.

Den som gör tawaf kan be vad han vill, åkalla Allah, tänka på Hans storhet och reflektera över hajjens betydelser — om tawhid, uppriktighet, ånger och närhet till Allah.

Ståendet på 'Arafat och al-Mash'ar al-Haram

Ståendet på 'Arafat

Ståendet på 'Arafat är **hajjens viktigaste pelare**. Det sker den **9:e Dhu al-Hijja**, då miljontals pilgrimer samlas på 'Arafat-slätten.

Pilgrimen måste stå där **till solnedgången**, och ägna tiden åt:

- åkallan
- bön
- förlåtelse
- tacksamhet
- minnesord
- att be Allah om nåd och ånger

Detta är den största möjligheten för pilgrimen att be om förlåtelse och återvända till Allah.

al-Mash‘ar al-Haram

Allah säger: ﴿ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ﴾ [al-Baqarah: 198]

al-Mash‘ar al-Haram är **Muzdalifa**. Det kallas så eftersom det ligger inom det heliga området (*al-haram*). Att stanna där är en del av fullbordandet av ‘Arafat-ståndet.

Det är en plats där böner besvaras. Profeten ﷺ stod där med folket och bad maghrib och ‘isha’ sammanslagna.

Lösning från ihram, slakt och klippning

Lösning från ihram

Lösning (*tahallul*) innebär att pilgrimen lämnar ihram-tillståndet och att det som var förbjudet under ihram blir tillåtet igen.

Första lösningen (tahallul al-awwal)

Det finns tre åsikter om vad som krävs:

- **Två av tre handlingar** (stenkastning – rakning – tawaf) enligt shafi‘iter och hanbaliter.
- **Endast stenkastningen** enligt malikiter.
- **Rakning efter stenkastning** enligt hanafiter.

Efter första lösningen blir allt tillåtet **utom kvinnor**.

Andra lösningen (tahallul al-akbar)

Det sker efter **tawaf al-ifada**. Då blir **allt tillåtet**, även kvinnor.

Slakt (al-hady)

Allah säger: ﴿ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ﴾ [al-Baqarah: 196]

Hady kan vara:

- kamel
- ko
- får

I denna ordning av förträfflighet. Man får dela en kamel eller ko mellan **sju personer**.

- Slaktens tid börjar **på Id-dagen** (10:e Dhu al-Hijja).
- De flesta lärda säger att tiden är **tre dagar**.
- En annan åsikt (shafi'iter och hanbaliter) säger att tiden sträcker sig till **solnedgången på sista tashriq-dagen**, och detta är vad de stora lärda rådet antagit.

Slakten ska ske **efter stenkastningen och före rakning eller klippning**.

Det är sunnah att den som offerar **äter av sitt offer**, om det inte är en kompensationslakt.

Den som inte kan offra måste fasta:

- **tre dagar under hajj**
- **sju dagar när han återvänder**

Fasta får inte utelämnas — om pilgrimen missar den under hajj måste den tas igen efteråt.

Klippning (taqsir)

Allah säger: ﴿لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ﴾
[al-Fath: 27]

Rakning av huvudet eller klippning är en **plikt av hajjens plikter**, enligt majoriteten av lärda.

- Rakning eller klippning sker **efter stenkastningen**.
- Att raka hela huvudet är **bättre** än att klippa, eftersom Allah nämnde rakning först i versen.
- Kvinnan rakar inte sitt huvud — hon **klipper** endast en liten del av håret.

Hajjens plikter

Hajjens plikter är de handlingar som muslimer måste utföra under hajj. Här är de **sju plikterna**:

- **Ihram:** Pilgrimen helgar sig genom ihram-kläderna och avstår från vissa handlingar.
- **Ståendet på 'Arafat:** Pilgrimen måste stå på 'Arafat under dagen för al-Tarwiya och ägna tiden åt bön och åkallan.
- **Stenkastningen (Ramy al-Jamarat):** Pilgrimen kastar stenarna i Mina, vilket symboliserar att kasta bort Satan.
- **Tawaf:** Pilgrimen utför tawaf runt Ka'ba.
- **Rakning eller klippning:** Efter tawaf ska pilgrimen raka eller klippa håret (för män).
- **Sa'y mellan Safa och Marwa:** Pilgrimen utför sa'y mellan de två kullarna.
- **Takbir och tahlil:** Pilgrimen uttalar takbir, tahlil och uttrycker tawhid.

Dessa är de grundläggande plikterna som pilgrimer måste utföra under sin resa till det heliga huset i Mecka.

Vanliga frågor

Vilka steg ska följas under ihram och tawaf?

- Tawaf är att gå runt Ka'ba moturs.
- Den börjar vid den svarta stenen och avslutas där efter sju varv.
- När du ser Ka'ba säger du: **"O Allah, öka detta hus i ära, storhet, upphöjdhet, vördnad och trygghet..."**
- När du går in i moskén går du in med höger fot och säger: **"I Allahs namn... O Allah, öppna för mig portarna till Din barmhärtighet."**
- Du tar emot den svarta stenen med höger hand och kysser den. Vid trängsel räcker det att röra vid den.
- Skada inte pilgrimer i trängseln.
- Håll Ka'ba på din vänstra sida och gör idtiba'.
- Vid varje varv säger du vid stenen: **"I Allahs namn, Allah är störst."**
- Du kan be, åkalla och läsa Koranen under tawaf.
- Efter tawaf ber du två rak'a bakom Maqam Ibrahim.
- Sedan dricker du av Zamzam och tackar Allah.

Vad är betydelsen av ståendet på 'Arafat?

Betydelsen är att den som missar 'Arafat har missat hajj. Profeten ﷺ sade: "Hajj är 'Arafat."

Vilka steg ska följas vid lösning från ihram, slakt och klippning?

- Lösning sker genom att utföra **två av tre handlingar**: stenkastning – rakning – tawaf. Kvinnor blir inte tillåtna förrän efter **andra lösningen**, som sker efter tawaf al-ifada.
- Slakten sker med djur av: **kamel – ko – får**. Slakttiden börjar på Id-dagen och varar tre dagar (eller till solnedgången på sista tashriq-dagen enligt en annan åsikt). Slakten sker **efter stenkastningen och före rakning/klippning**. Det är sunnah att äta av sitt offer, om det inte är en kompenstationsslakt.
- Rakning eller klippning är en plikt. Rakning är bättre. Kvinnan klipper endast en liten del av håret.